

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/5906

GK=163

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-276/2451/4942
Konu : Yazılı soru önergesi

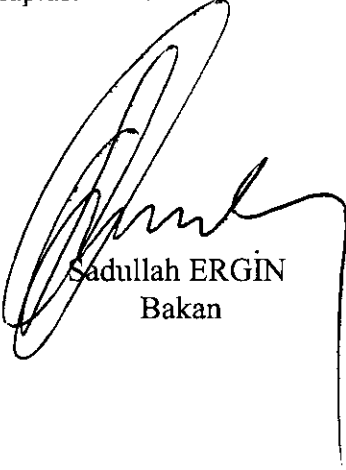
.... / /2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 11/04/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-59705 sayılı yazı,
b) 25/04/2012 tarihli ve 1812/3685 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Ayşe Eser Danışoğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5906 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (2 adet)
2- Tablo (2 adet- 2 sayfa)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-276/2449/4940
Konu : Yazılı soru önergesi

23/07/2012

Sayın Ayşe Eser DANIŞOĞLU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5906 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

1- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun,

1- "Çocuk kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 11. maddesinde,

"(1) Çocuk tutukluların ya da çocuk eğitimevlerinden disiplin veya diğer nedenlerle kapalı ceza infaz kurumlarına nakillerine karar verilen çocukların barındırıldıkları ve firara karşı engelleri olan iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, eğitim ve öğretime dayalı kurumlardır.

(2) Oniki-onsekiz yaş grubu çocuklar, cinsiyetleri ve fizikî gelişim durumları göz önüne alınarak bu kurumların ayrı ayrı bölümlerinde barındırılırlar.

(3) Bu hükümlüler, kendilerine özgü kurumun bulunmadığı hâllerde kapalı ceza infaz kurumlarının çocuklara ayrılan bölümlerine yerleştirilirler. Kurumlarda ayrı bölümlerin bulunmaması hâlinde, kız çocukları kadın kapalı ceza infaz kurumlarının bir bölümünde veya diğer kapalı ceza infaz kurumlarının kendilerine ayrılan bölümlerinde barındırılırlar.

(4) Bu kurumlarda çocuklara eğitim ve öğretim verilmesi ilkesine tam olarak uyulur.";

2- "Çocuk eğitimevleri" kenar başlıklı 15. maddesinde;

"(1) Çocuk eğitimevleri; çocuk hükümlüler hakkında verilen cezaların, hükümlülerin eğitilmeleri, meslek edinmeleri ve yeniden toplumla bütünleştirilmeleri amaçları güdülerek yerine getirildiği tesislerdir. Bu kurumlarda firara karşı engel bulundurulmaz; kurum güvenliği iç güvenlik görevlilerinin gözetim ve sorumluluğunda sağlanır.

(2) Kurum içinde veya dışında herhangi bir eğitim ve öğretim programına devam eden ve onsekiz yaşını dolduran çocukların, eğitim ve öğretimlerini tamamlayabilmeleri bakımından yirmibir yaşını bitirinceye kadar bu tesislerde kalmalarına izin verilebilir.

(3) Haklarında tutuklama kararı bulunanlar ile 11 inci madde kapsamına girenler hariç olmak üzere, bu tesislerde bulunan çocuk hükümlüler kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilmezler.";

3- "Tutuklama kararının yerine getirildiği kurumlar" kenar başlıklı 111. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Kadın, çocuk ve gençlik tutukevleri müstakil olarak kurulabilir. Tutuklular, tutukevlerinde veya maddî olanak bulunmadığı hâllerde kapalı ceza infaz kurumlarının tutuklulara ayrılan bölümlerinde, büyükler, kadınlar, gençler, çocuklar olmak üzere ve suç türleri de gözetilerek ayrı yerlerde barındırılırlar.";

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Bu hükümlere göre, çocukların yetişkinlerden, tutukluların da hükümlülerden ayrı olarak tutulmaları gerekmektedir. Kanunî düzenlemelere uygun olarak, tutuklu çocuklar kendilerine ait kapalı ceza infaz kurumlarında, çocuk sayısının az olduğu ve çocuk kapalı ceza infaz kurumunun olmadığı yerlerde ise yetişkin ceza infaz kurumlarının çocuklar için ayrılmış bölümlerinde, hükümlü çocuklar ise çocuk eğitimevlerinde barındırılmaktadırlar.

II- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır. Hükümlü ve tutuklular, kurum idaresinin kendileriyle ilgili her türlü eylem ve işlemine karşı şikâyet ve itiraz haklarını kullanarak, gerek doğrudan gerekse yakınları ve sivil toplum örgütleri aracılığıyla talep ve şikâyetlerini bildirmektedirler.

Çocuk kapalı ceza infaz kurumları da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tabi kılınmaktadır. Bu çerçevede;

1- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, il ve ilçe insan haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarını idarî yönden denetleyebilmektedir.

2- Adlî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve ağır ceza merkezinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adlî yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edip denetleyebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idari yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- Çocuklar, psikolojik ve sosyal problemlerine çözüm bulabilmek amacıyla kurumda görevli psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarıyla görüşebilmektedirler. Bu kapsamda, kurum uzmanları, çocuğun bireysel özelliklerini de dikkate alarak bireysel veya grup çalışmaları yoluyla, çocukların daha sağlıklı ve uyumlu bireyler olmaları yönünde onları destekleyecek çalışmaları yürütmektedirler. Bu esnada, ailesi veya başka sosyal destek sistemleri de harekete geçirilerek çocuğa gerekli müdahalelerde bulunmaktadır. Ayrıca, salıverilme sonrası koruma ve yardım çalışmalarıyla, çocukların eğitimlerini sürdürmelerine ve iş bulmalarına yardımcı olunmaktadır. Böylece, çocukların toplumda uyumlu bireyler olarak yer almalarına katkı sağlanmaktadır.

"Ceza İnfaz Kurumlarında Çalışan Personelin Kapasitelerinin Geliştirilmesi Projesi"(ARDIÇ Programı) kapsamında; psiko-sosyal yardım servisi tarafından, çocuk hükümlü ve tutuklulara yönelik yürütülen hizmetlerin güçlendirilmesi amacıyla, kurumların psiko-sosyal yardım servisi uzmanlarınca (sosyal hizmet uzmanı ve psikologlar) uygulanmak üzere, "Genel Bilgiler ve Yaklaşım İlkeleri", "Kişisel Gelişim", "Buradayım-Güvenli Davranış", "Aile Eğitimi", "İyiye Doğru Öfke Kontrolü", "Cinsel İstismara Yaklaşım", "İnfaz ve Koruma Memurlarına Yönelik Psiko-Sosyal Destek Bilgilendirme" isimli yedi ayrı psiko-sosyal destek ve müdahale programı geliştirilmiştir.

Bu programlarla, personelin bilgisinin artırılması, kişisel gelişim, güvenli davranış, öfke kontrolü ile çocukların kişilik ve kişisel gelişimlerinin desteklenerek, farkındalıklarının artırılması, yeni yaşam becerileri kazandırılarak suç davranışının önlenmesi amaçlanmaktadır. Aile Eğitim Programıyla da, çocuğun kurumda ve tahliye sonrasında ihtiyaç duyduğu ebeveyn desteği sağlanmasına çalışılmaktadır.

Psiko-sosyal destek ve müdahale programlarıyla, yönetici ve personel eğitim programının kurumsallaşması ve programlara yönelik eğitimlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla, 2007 ilâ 2010 yıllarında yapılan eğitici eğitimleriyle kurum müdürü, öğretmen, sosyal hizmet uzmanı ve psikologlardan oluşan 38 kişilik ARDIÇ Programlarının eğitimci ekibi oluşturulmuştur. Bu çerçevede, 2008 yılı itibarıyla Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne bağlı 4 eğitim merkezinde verilmeye başlanan, ARDIÇ Programı eğitim faaliyetleri kapsamında 2008 ilâ 2012 yılları arasında 1269 personele eğitim

Eğitim – Öğretim Faaliyetleri (Ocak-Aralık 2011)

I. Kademe Okuma-Yazma Kursları	Kursa katılan çocuk sayısı	501
II. Kademe Okuma-Yazma Kursları	Kursa katılan çocuk Sayısı	361
Kütüphane Çalışmaları	Okunan Kitap Sayısı	36354*
Açık İlköğretim Okulu	Devam Eden Çocuk Sayısı	564
Açık Öğretim Lisesi	Devam Eden Çocuk Sayısı	550
Örgün Eğitim	Devam Eden Çocuk Sayısı	493
İş ve Meslek Eğitimi	Açılan Kurs Sayısı	520
	Kursa Katılan Çocuk Sayısı	3799*
Sosyal – Kültürel Faaliyetler	Yapılan Faaliyet Sayısı	4098
Sportif Faaliyetler	Yapılan Faaliyet Sayısı	1556*
STK ile Yapılan Çalışma Sayısı		536

İyileştirme Faaliyetleri (Ocak-Aralık 2011)

Bireysel Görüşmeler	Personel	Yapılan görüşme sayısı	3867*
	Çocuk	Yapılan görüşme sayısı	14253*
	Aile	Yapılan görüşme sayısı	3841*
Grup Çalışmaları	Çocuk	Yapılan Çalışma Sayısı	839
	Çocuk	Katılan Çocuk Sayısı	6221*

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

verilmiştir.

4 pilot kurumda uygulaması devam eden Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi içinde yer alan ARDEF (Araştırma-Değerlendirme Formu) ile her hükümlünün bireysel olarak değerlendirilmesi, risk düzeyinin saptanması ve bu durumuna uygun bireysel iyileştirme plânının yapılması amaçlanmaktadır. Bu bireysel iyileştirme plânının belirli dönemlerde gözden geçirilerek izleme ve takibi gerçekleştirilmekte olup, bu izleme ve değerlendirme ışığında hükümlünün erken salıverilmesi gibi yararına olabilecek plânlamalar yapılmaktadır. Bu sistemle, hükümlünün kuruma kabulü, gözlem ve sınıflandırılması, kurum yaşamı, iyileştirme faaliyetleri, ailenin sürece katılımı, yönetsel uygulamalar, salıverilme sürecine ilişkin düzenlemeler de yapılmaktadır. Söz konusu sistemin tüm kurumlara yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda UNICEF'in teknik desteğiyle, 2012-2014 yılları arasında devam edecek olan "Türkiye'de Çocuklar İçin Adalet Projesi" Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde yürütülmektedir.

IV- Ceza infaz kurumlarında bulunan çocuklardan hiç eğitim görmemiş ya da eğitimlerini yarıda bırakmış çocukların, eğitim-öğretimlerine devam edebilmeleri için her çocuk, eğitim ve öğretim servisi tarafından değerlendirilmekte, çocuğun eğitim-öğretim almasına yönelik her türlü işlemler öğretmenlerin görev aldığı bu servis tarafından yürütülmektedir. Eğitim servisi tarafından değerlendirilen çocuklar, yaş ve öğrenim sürelerinin uygun olması durumunda örgün eğitime, diğerleri ise açıköğretim okullarına yönlendirilmektedir. Bu çalışmalar kapsamında; birinci kademe okuma yazma ve ikinci kademe eğitimi kursları, örgün ve yaygın eğitime hazırlık ve destek kursları, açık ilköğretim okulu ve açık öğretim lisesi sınavları, üniversite giriş sınavları, meslek eğitimi kursları, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler ve kitaplık ve kütüphane faaliyetleri yürütülmektedir.

Çocuk kapalı ceza infaz kurumları ile kapalı ceza infaz kurumlarının çocuklara ayrılan bölümlerinde barındırılan çocuklar kurum içinde açılan mesleki eğitim kurslarına katıldıktan sonra belge alarak meslek sahibi olabilmektedirler. Yürütülen bu çalışmalara ilişkin istatistik tablo ilişiktir.

V- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden; 30/04/2012 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumlarında 1828 çocuk tutuklunun; 397 çocuk hükümlünün barındırıldığı; ceza infaz kurumları ve izleme kurullarının raporlarında, çocukların barındırıldığı ceza infaz kurumlarında insan ve çocuk hakları ihlalleri ile olumsuz uygulamalara ilişkin tespit ve bildirim bulunmadığı anlaşılmıştır.

VI- Soru önergesinde yer alan diğer hususlarla ilgili olarak İçişleri Bakanlığıyla yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletilindiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan